

ve všech věcech, které podle zákona nejsou vyhrazeny obecnímu zastupitelstvu, nebo podle nařízení zákonných, po případě usnesení obecního zastupitelstva, nejsou vzneseny na starostu, a že k těmto věcem patří jednak věci spadající do samotné působnosti obce, jednak věci spadající do přenesené působnosti obce, t. j. do povinnosti obce přičiňovati se spolu k účelům správy veřejné (čl. IV, V, VI zákona ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. a §§ 27, 28, 29 českého obecního zřízení).

Podle čl. V zákona čís. 8/63 ř. zák. jest přečiny a přestupky proti bezpečnosti cti jmenované v §§ 487—491 a v § 496 tr. zák. stíhati z povinnosti úřední, když se jich někdo dopustí proti některému úřadu veřejnému. Do vlastní působnosti obce náleží podle čl. V zákona z 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. i volná správa obecního jmění a, co v tomto oboru obec nebo některý její orgán zařídí, stane se v oboru úřední působnosti obce. O takovou záležitost šlo i v souzeném případě a pro posouzení věci s hlediska článku V. zákona čís. 8/1863 je nerozhodno, zda vůči druhé straně (nájemníkům bytů v obecních domech) šlo o poměr soukromoprávní. Se strany městské rady je to vždy jednání úřední. Poněvadž podle spisů tu schází veřejná obžaloba, byli obžalovaní kmetským soudem právem podle § 259 čís. 1 tr. ř. zproštěni. Stížností namítaná okolnost, že soud první stolice přes ustanovení § 84 tr. ř. opomenul věc postoupiti státnímu zastupitelství k dalšímu stíhání obžalovaných, nemění nic na uvedeném stavu věci. Bylo proto zmateční stížnost jako nedůvodnou zamítnouti.

Čís. 4870.

Zpronevěra, nepoužil-li ten, komu byla svěřena směnka k eskomptu, peněz eskomptem získaných podle příkazu (pověření) akceptantů, nýbrž zaplatil-li penězi těmi svůj osobní dluh; nepřipustná kompensace.

Zničení listiny je tak zvaným nepravým podvodem; nestačí jen úmysl zničit listinu, jež má býti důkazním prostředkem; zničení jest jen prostředkem, jímž chce pachatel uskutečniti úmysl, způsobiti škodu tím, že důkazní prostředek odstraní.

Zničí-li pachatel listinu, která není nositelem nároků (knihy a doklady spolku), je třeba zjistiti nejen, jaký byl úmysl pachatelův, nýbrž i zda a jakou škodu obmyslel; způsobení škody se k dokonání činu nevyhledává.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1933, Zm II 278/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ze Znojme ze dne 19. června 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločiny podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) a 203 tr. zák. a zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., přečinem nadržování věřiteli podle § 485 tr. zák. a přestupkem podle § 32 zbroj. pat., pokud čelila proti výroku, jímž byl uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák.; vyhověl jí, pokud byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200,

201 a) a 203 tr. zák. a přečinem nadržování věřiteli podle § 485 tr. zák., napadený rozsudek v těchto bodech a důsledkem toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících zrušil jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, přihlížeje při tom ku pravoplatnému výroku o vině obžalovaného pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. a přestupek podle § 32 zbroj. pat.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění, pokud napadá rozsudek soudu první stolice ve směru zločinu zpronevěry, uplatňujíc zřejmě důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9 a) tr. ř. Stěžovatel zdůrazňuje sám na počátku svých vývodů, že směnka byla vystavena pěti občany, že směnku nevystavil Spořitelní a záloženský spolek (takže nemá významu současný poukaz stížnosti k tomu, že vystavitelé směnky byly členy představenstva spolku), a že zavázány byly z ní jediné osoby na ní podepsané, které byly také o zaplacení upomínány a P., jeden z nich, zaplatil osobně směnku jako akceptant. Stěžovatel uznává dále sám, že dluh u Městské spořitelny v T., který zaplatil penězi z eskomptu směnky, byl jeho osobním dluhem. Tím však zmateční stížnost uznává výslovně takový skutkový základ poměru mezi obžalovaným a akceptanty svěřené směnky, — a tím i peněz eskomptem jejím získaných — na jedné straně a Spořitelním a záloženským spolkem na druhé straně, jenž naprosto nepřipouští závěry zmateční stížnosti o tom, že bylo možno kompenzovati domnělý nárok Spořitelního spolku na vydání peněz eskomptem směnky získaných pro účel akceptanty směnky obžalovanému zvláště vytčených s domnělou pohledávkou obžalovaného proti Spořitelnímu a záloženskému spolku z toho důvodu prý povstalou, že obžalovaný použil peněz ze svého dluhu u Městské spořitelny v T. jakožto zálohy Spořitelnímu spolku na zaplacení položky za zboží ve výši 30.000 Kč. Jestliže totiž obžalovaný, jak tvrdí, zaplatil sám z peněz na vlastní jméno u Městské spořitelny v T. vypůjčených dluh třetích osob u Spořitelního a záloženského spolku za odebrané zboží, měl ve smyslu §§ 1035 a násl. všeob. obč. zák. snad sám pohledávky oproti těmto třetím osobám, za něž jejich dluhy Spolku splatil, nikdy však oproti Spořitelnímu a záloženskému spolku a nemohlo tedy k nějaké kompensaci jeho závazku na vydání peněz z eskomptu směnky získaných s neexistující pohledávkou nikdy dojít. Tím padají všechny námitky zmateční stížnosti, vybudované na tom předpokladu, jakoby peněz — z nichž obžalovaný zaplatil dluh, jež sám uznává za svůj osobní dluh — bylo takto použito ve prospěch té osoby, jíž měly býti podle pověření akceptantů směnky odevzdány, totiž ve prospěch Spořitelního a záloženského spolku a jakoby zpronevěra nebyla možná, když peníze dostala táž osoba, jediné však k jinému účelu nežli k jakému je měla obdržeti podle vůle svěřitelů; ostatně se ku zpronevěře ani nevyžaduje podle stálé judikatury úmyslu poškozovacího, jež má stěžovatel ve svých námitkách zřejmě na zřeteli, ale stačí vědomě protiprávní zne-

užití důvěry, v níž byla věc pachatelů k určitému účelu svěřitelem odevzdána. Toto vědomí však dovodil nalézací soud z vytáček obžalovaného, jimiž akceptantům směnky zapíral, že peníze vůbec dostal na směnku vyplaceny a nejvyšší soud tyto jeho logické důvody sdílí. Při tomto stavu věci jest bezvýznamné, zda se obžalovaný na kompensaci odvolával v trestním řízení ihned s počátku, když ze zapírání, že peníze vůbec dostal, jest bezpečně patrné, že si byl vědom, že je na zaplacení své dluhu u Městské spořitelny v T. použil protiprávně namísto toho, by jich podle pověření akceptantů použil pro Spořitelni a záloženský spolek. Tvzení zmateční stížnosti, že měl obžalovaný na úhradu vybraných a proti příkazu mandantů použitých 30.000 Kč připraven ze svého majetku dostatečný fond úhradový a že jeho majetek stál za to, že v den splatnosti dluh zaplatí, jest v příkrém a nepřipustném rozporu se zjištěnou okolností, že dluh zaplatil jeden z akceptantů (P.). Další rozsudková zjištění o marném jednání představenstva Spolku s obžalovaným o zajištění 30.000 Kč na majetku obžalovaného rovněž odporují uvedeným skutkovým předpokladům, z nichž se snaží stěžovatel dovoditi beztrestnost své zpronevěry nepřipustně na jiném skutkovém podkladě (§ 288 č. 3 tr. ř.). Zmateční stížnost, pokud jde o zločin zpronevěry, byla tudíž zamítnuta jednak jako bezdůvodná, jednak jako neprovedená podle zákona.

Bylo však zmateční stížnosti obžalovaného přiznati oprávnění, pokud jde o zločin podvodu a o přečin nadřování věřitelům. Při zločinu podvodu vytýká zmateční stížnost napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5 § 281 tr. ř., že rozsudek neudal směrnice, na jakém podkladě vypočítal výši škody větší než 20.000 Kč, tedy tvrdí, že rozsudek pro tento svůj výrok neuvedl důvodů; stížnost poukazuje k tomu, že škodu nelze počítati podle výše schodku zjištěného revisí, nýbrž že je hleděti jen k té škodě, která vznikla odstraněním listiny jako průvodního prostředku. Zničení listiny je tak zvaným nepravým podvodem; nestačí pouze úmysl zničení listiny, jež má býti důkazným prostředkem, zničení je pouze prostředkem, jímž chce pachatel uskutečniti svůj úmysl, způsobiti škodu tím, že důkazní prostředek odstraní. Zničí-li pachatel směnku nebo jinou listinu, jež je nositelem nároků, by tak znemožnil uplatňování nároků z takových listin, je jisto, že výše škody se řídí podle onoho nároku, poněvadž jen onou listinou mohl býti nárok prokázán; zničil-li jinou listinu, jako v souzeném případě knihy a doklady Spořitelniho a záloženského spolku, je třeba zabývati se — což napadený rozsudek opomenul, zjistiv toliko úmyslnost a cílevědomost souzeného jednání, — tím, co bylo úmyslem pachatele, zda tím chtěl pouze zakryti nějaký svůj trestný čin, ku příkladu zpronevěru, či způsobiti škodu tím, že znemožní peněžnímu ústavu vésti důkaz o jeho pohledávkách nebo o výši pohledávek vkladatelů, a proto je nutno zjistiti nejen, jaký byl úmysl pachatele, ale i jakou škodu obmýšlel. Způsobení škody se k dokonání činu nevyhledává (Altmann, kom. str. 585 — I). Rozsudek sice uvádí, že vzešlá škoda přesahuje 20.000 Kč, zmiňuje se o schodku 440.398 Kč 50 h, tvrdí, že stěžovatel spálením knih a dokladů znemožnil fakticky i právně zjistiti a vymáhati zápůjčky, zjistiti výši vkladů, za-

placených úroků atd. V tom spatřuje škodu způsobenou stěžovatelem ústavu a praví, že nelze ani určitě stanovit výši způsobené škody, že možný rozdíl vzhledem ku zjištěnému schodku nehraje žádnou roli, poněvadž i v nejpříznivějším případě by schodek, tedy škoda přesahovala 20.000 Kč. Avšak rozsudek neuvažuje o tom, a nezjišťuje, tím méně odůvodňuje, že stěžovatel obmyslel způsobiti ústavu škodu (v. slovo »nebo« v § 200 tr. zák.) ve výši schodku a že ten přesahuje 20.000 Kč.

Čís. 4871.

Obchodník kridatár, ktorý — nie v úmysle, aby tým poškodil svojich veriteľ'ov — vedie síce obchodné knihy, avšak nevedie ich podľa predpisov § 25 obch. zák., dopúšťa sa prečinu podľa § 416 č. 2 tr. zák. Pri tom jeho úradník (bez vedúceho postavenia), ktorý takto vedome vedie knihy, je len pomocníkom v smysle § 69 č. 2 tr. zák.

Prečin zavineného úpadku je dovŕšený vyhlásením konkurzu.

(Rozh. zo dňa 5. decembra 1933, Zm IV 371/33.)

Obžaloba kládla funkcionárom Eskomptnej banky v M. za vinu zločiny a prečiny sprenevery, podvodu, podvodného úpadku a prečin podľa § 2 zák. čl. V:1916. Rozsudok súdu prvej stolice bol zčasti odsudzujúci, zčasti sprostňujúci. Odvolací súd uznal obžalovaného D. N., riaditeľa banky, vinným len prečinom podľa § 416 č. 1 až 4 tr. zák., ktorý spáchal tým, že ako zodpovedný riaditeľ banky, na imanie ktorej bol dňa 31. decembra 1926 uvalený konkurz, v r. 1919—1926 odvážnymi obchodmi, presahujúcimi majetkové prostriedky banky, vedome nesprávnym vedením obchodných kníh, falošnou bilanciou za r. 1923 a prijímaním vkladov v dobe, kedy už vedel o insolvencii banky, zaviniť jej úpadok; obžalovaného M. F., úradníka tejže banky, uznal odvolací súd vinným iba prečinom podľa § 416 č. 2 tr. zák., že totiž vedome nesprávnym vedením kníh spoluzaviniť úpadok.

Na jvyšší súd zčasti odmietol, zčasti zamietol zmätočné sťažnosti oboch obžalovaných, vyhovel však zmätočnej sťažnosti obžalovaného M. F., ohlásenej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p., zrušil rozsudok odvolacieho súdu, pokiaľ čin tohoto obžalovaného bol kvalifikovaný ako páchatel'ské účastenstvo podľa § 70 tr. zák. na prečine podľa § 416 č. 2 tr. zák., a kvalifikoval ho ako pomocníctvo podľa § 69 č. 2 tr. zák. na uvedenom prečine.

Z d ô v o d o v:

Podľa § 25 obch. zák. obchodník je povinný viesť také knihy, ktoré úplne objasňujú jeho majetkový stav; môže však pri tom použiť bárs aký spôsob vedenia kníh. Podľa znenia § 25 obch. zák. za obchodné knihy je možno považovať len také knihy, ktoré úplne objasňujú majetkový stav obchodníka. Nakoľko obchodník kridatár vedie síce knihy, avšak bez úmyslu poškodiť svojich veriteľ'ov ich neviedol podľa pred-